

Sygn. akt WZ 7/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 sierpnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Bogdan Rychlicki

w sprawie H. B. o zadośćuczynienie, po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na posiedzeniu w dniu 20 sierpnia 2015 r. zażalenia jego pełnomocnika na postanowienie Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 25 czerwca 2015 r., sygn. akt: Żo. [...], o przekazaniu sprawy do rozpoznania Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w P. jako sądowi właściwemu postanowił :

**uchyla zaskarżone postanowienie i sprawę H. B. przekazuje
sądowi właściwemu - Sądowi Okręgowemu w Z.**

UZASADNIENIE

Prawomocnym wyrokiem Sądu [...] Okręgu Wojskowego na sesji wyjazdowej w Z., z dnia 17 czerwca 1982 r. sygn. akt: SoW [...] m. in. H. B. został skazany za popełnienie przestępstw określonych w art. 46 ust. 1 i innych dekretu z dnia 12 grudnia 1981 o stanie wojennym (Dz. U. Nr 29, poz. 153) na karę 4 lat pozbawienia wolności i pozbawienia praw publicznych na okres lat 3. Sąd Najwyższy Izba Wojskowa wyrokiem z dnia 31 maja 1994 r., sygn. akt: WRN [...], w uwzględnieniu rewizji nadzwyczajnej wniesionej przez Naczelnego Prokuratora Wojskowego na korzyść zmienił powyższy wyrok i uniewinnił m.in. H. B. od przypisanych mu czynów. Wojskowy Sąd Okręgowy w P. postanowieniem z dnia 5 czerwca 1997 r., w uwzględnieniu wniosku pełnomocnika H. B. zasądził od Skarbu Państwa na jego rzecz kwotę 53664,24 zł tytułem odszkodowania oraz 17000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę za niesłuszne

skazanie. W dniu 8 czerwca 2015 r. pełnomocnik H. B. wniósł do Wojskowego Sądu Okręgowego w W., na podstawie art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r., o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. 2014 poz. 1851; dalej ustawa lutowa) wniosek o zasądzenie na rzecz H. B. kwoty 150 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę związaną z bezprawnym pozbawieniem go wolności w okresie od dnia 29 kwietnia 1982 r. do dnia 2 września 1983 r.

Wojskowy Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 25 czerwca 2015 r., sygn. akt: Żo [...], na podstawie art. 35 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2c ustawy lutowej uznał się niewłaściwym do rozpoznania niniejszej sprawy i przekazał ją sądowi właściwemu tj. Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w P.. Właściwość Wojskowego Sądu Okręgowego w P. do rozpoznania niniejszej sprawy w ocenie Wojskowego Sądu Okręgowego w W. uzasadniały następujące okoliczności: sąd ten orzekał już w przedmiotowej sprawie, wnioskodawca wprawdzie na stałe zamieszkuje w Australii, jednakże ostatni znany jego adres w Polsce to Ś., zaś w myśl art. 8 ust. 2c ustawy lutowej żądanie o zadośćuczynienie za krzywdę wynikłą z wykonania decyzji, o której mowa w ust. 1 należy zgłosić w Sądzie Okręgowym, w którego okręgu zamieszkuje osoba składająca żądanie.

Na to postanowienie zażalenie wniósł pełnomocnik H. B.. Zarzucił „błędne przyjęcie, że właściwym do rozpoznania sprawy jest Wojskowy Sąd Okręgowy w P.”. Skarżący powołując się na treść art. 32 § 3 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2c ustawy lutowej wskazał, że sądem właściwym jest Wojskowy Sąd Okręgowy w W.. Autor środka odwoławczego wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy temu sądowi do rozpoznania.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Zażalenie jest o tyle zasadne, że jego wniesienie skutkowało uchyleniem zaskarżonego orzeczenia i przekazaniem sprawy H. B. do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Z. jako sądowi właściwemu. Zaskarżona decyzja procesowa była rażąco wadliwa z powodów następujących i nie podniesionych w uzasadnieniu środka odwoławczego. W ocenie Sądu Najwyższego błędna była podstawa prawna

zaskarżonego postanowienia, która w tej sprawie nie znajduje żadnego zastosowania. H. B. nie został internowany, natomiast został skazany za przestępstwa związane z obowiązywaniem stanu wojennego i *in fine* uniewinniony od przypisanych mu czynów. Okoliczności te nie stoją jednak na przeszkodzie w ustaleniu sądu właściwego do rozpoznania niniejszej sprawy przez pryzmat przepisów ustawy lutowej. Pozwala na to treść art. 8 ust. 4 ustawy lutowej i ona determinuje tryb postępowania w niniejszej sprawie (por. m. in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2013 r., WK 10/13, Lex nr 1378536). Jakkolwiek w sprawie H. B. nie zapadło orzeczenie o stwierdzenie nieważności skazującego go wyroku, to jednakże celowe jest odwołanie się do regulacji prawnej zawartej w art. 2 ust. 1 ustawy lutowej. W tego typu sprawach zasadą jest właściwość rzeczowa sądu okręgowego, natomiast właściwość rzeczowa wojskowego sądu okręgowego materializuje się dopiero w takiej sytuacji, w której ten sąd byłby właściwy do rozpoznania sprawy o czyn będący przedmiotem postępowania o stwierdzenie nieważności (por. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2013r., WK 10/12 Lex nr 1277841). W związku z tym, że m. in. przepisy karne stanu wojennego przestały obowiązywać z dniem 22 lipca 1983 r. (Dz. U. Nr 39, poz. 178) Wojskowy Sąd Okręgowy czy to w P. czy w W. w dniu wejścia w życie ustawy lutowej, tj. 23 maja 1991 r. nie był właściwy do rozpoznania niniejszej sprawy, natomiast sądem właściwym jest Sąd Okręgowy w Z., albowiem dla ustalenia właściwości miejscowej sądu zasadnicze znaczenie ma miejsce wydania orzeczenia, a nie miejsce siedziby sądu wydającego to orzeczenie (por. art. 2 ust. 2 ustawy lutowej oraz post. Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2013 r., WZ 20/13, Lex Nr 1347920; post. Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 sierpnia 1991 r., II AKz 49/91, KZS 1991, z. 9, poz. 11, post. Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2014 r., WK 2/14, Lex nr 1460757) jak również treść § 2 pkt 7 lit.c rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 października 2014 r. w sprawie ustalenia siedzib i obszaru właściwości sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych (Dz. U. 2014, poz. 1407 ze zm.).

Mając powyższe na uwadze postanowiono jak na wstępie.

Pouczenie: Na niniejsze postanowienie zażalenie nie przysługuje.

aw